

Izpitni primer št. 4

1. Naloga (8)

- a) Kateri so objektivni dejavniki pridobivanja dohodka in dobička?
- b) Podjetje v bilanci uspeha izkazuje dobiček, a je nelikvidno. Navedite vsaj dva možna razloga za takšno situacijo.

2. Naloga

Podjetje je v začetku obračunskega obdobja kupilo 5.000 kg surovine A po ceni 800 sit/kg in 2.000 kg surovine B po ceni 1000 sit/kg. Dobavitelj surovine A je zahteval takojšnje plačilo v celoti, dobavitelj surovine B pa je odobril kredit v višini 60% vrednosti nabave. Iz obeh surovin so izdelali 200.000 polproizvodov, katerih lastna cena je 50 sit, prodajajo pa jih po ceni 80 sit/enoto. Podjetje ima štiri redne odjemalce: prvemu so v obračunskem obdobju prodali 40.000 enot, drugemu 60.000 enot, tretjemu 70.000 enot, četrtemu pa 20.000. Prvi in četrti kupec plačata polproizvode že v tekočem obdobju ob prevzemu, medtem ko drugi kupec plača 40% takoj, 60% pa šele v naslednjem obdobju, tretji kupec pa plača 50% takoj, drugo polovico pa šele v kasnejših razdobjih. Ugotovite, koliko so znašali izdatki, stroški, prihodki, odhodki, prejemi, dobiček, sprememba v terjatvah do kupcev in sprememba v obveznostih do dobaviteljev podjetja, v tekočem obračunskem obdobju! (8)

3. Naloga

Podjetje A, ki proizvaja le eno vrsto proizvoda, je v letu 1996 in 1997 proizvedlo vsako leto po 1.600 proizvodov. Prvo leto je prodalo 1.280 proizvodov, drugo leto pa 1.760 proizvodov. Prodajna cena je bila v obeh letih 80 sit za enoto proizvoda, polna lastna cena 56 sit, povprečni variabilni stroški pa 40 sit. Ugotovite poslovni izid v obeh obravnavanih letih, če podjetje zaloge gotovih proizvodov in nedokončane proizvodnje ovrednoti po variabilnih stroških v prvem primeru in po polni lastni ceni v drugem primeru. Rezultate vpišite v ustrezni tabeli. (8)

a) Vrednotenje po variabilnih stroških

Kategorija	Leto 1996	Leto 1997
Prihodki		
Stroški		
Odhodki		
Poslovni izid (dobiček/izguba)		
Vrednost začetnih zalog		
Vrednost končnih zalog		

b) Vrednotenje po polni lastni ceni

Kategorija	Leto 1996	Leto 1997
Prihodki		
Stroški		
Odhodki		
Poslovni izid (dobiček/izguba)		
Vrednost začetnih zalog		
Vrednost končnih zalog		

4. Naloga (8)

a) Navedite dve skrajni možnosti, ki pomenita, da podjetje nikakor ne more vplivati na postavljanje prodajnih cen!

b) Podjetje V ni zadovoljno s prodanimi količinami izdelka A, ki je njihov prevladujoči proizvod. Odgovorni so zato sklenili, da bodo prodajo skušali povečati z znižanjem prodajne cene. Kaj lahko pričakujejo od tega ukrepa, če veste, da je povpraševanje po izdelku A izrazito neelastično. Odgovor utemeljite tudi z grafično ponazoritvijo.

5. Naloga (4)

a) Kako bi izmerili produktivnost dela v podjetju Prehrana v letu 1997, ter jo primerjali s tem kazalcem v letu 1996? V podjetju proizvajajo 124 različnih proizvodov, na razpolago pa so vam le podatki iz bilance uspeha.

b) Podjetje Tortica je v preteklem in predpreteklem letu proizvedlo naslednje količine proizvodov z naslednjimi cenami za enoto svojih proizvodov:

Proizvodi	Proizv. Q 1996	Proizv. Q 1997	PC 1996 (v SIT)	PC 1997 (v SIT)
Torte	2.000	1.500	2.000	2.500
Princeske	50.000	60.000	200	300
Kremne rezine	40.000	50.000	300	500

Podjetje je v letu 1996 porabilo 10.000 ur dela, v letu 1997 pa 15.000 ur dela za navedene količine proizvodov. Ugotovite, ali se je produktivnost dela v letu 1997 povečala ali zmanjšala glede na predhodno leto in za koliko?

6. Naloga

Ekonomičnost poslovanja, merjena z razmerjem med poslovnimi odhodki in poslovnimi prihodki, je v letu 1997 v podjetju Oblačila znašala 1,2. Izredni prihodki so bili 200.000 sit, izredni odhodki pa 198.000 sit. Podjetje je zabeležilo izgubo. (6)

a) Kaj lahko poveste o razmerju med prihodki od financiranja in odhodki od financiranja za to podjetje v letu 1997?

b) Navedite vsaj dva razloga, ki pojasnjujeta situacijo pod a)

7. Naloga

S pomočjo Du - Pontovega obrazca izpeljite povezavo med ekonomičnostjo in rentabilnostjo in opredelite povečanje rentabilnosti z obeh vidikov načela mini - max. (9)

a) Izpeljava:

b) Rentabilnost se poveča, če se:

8. Naloga

V podjetju se je v obdobju x glede na obdobje $x - 1$ zaradi zmanjšanja produktivnosti zmanjšala realna ekonomičnost. Cene poslovnih prvin so se v tem obdobju v povprečju povečale bolj kot cene proizvodov. Utemeljite, kaj se je zgodilo z nominalno ekonomičnostjo. (6)

9. Naloga

Podjetje Zelenjava, ki deluje v pogojih popolne konkurence, proizvaja obseg proizvodnje, pri katerem je tržna cena enaka povprečnim celotnim stroškom in pri katerem so mejni stroški enaki povprečnim variabilnim stroškom. Skicirajte omenjeno situacijo in pojasnite ali podjetje zelenjava proizvaja optimalni obseg proizvodnje. Če menite, da podjetje ne proizvaja optimalnega obsega proizvodnje, označite na skici, kaj bi predlagali podjetju, da bi proizvajalo optimalni obseg proizvodnje. (10)

10. Naloga

Podjetje obutev razpolaga z zmogljivostmi za proizvodnjo 50.000 enot čevljev letno. Podjetje letno proizvede in proda 40.000 enot čevljev po prodajni ceni 4.000 sit. Stalni stroški v podjetju znašajo 40 mio sit. Povprečni spremenljivi stroški enote čevljev znašajo 3.000 sit.

a) Ali se podjetju splača povečati proizvodnjo za 10.000 enot čevljev, ki bi jih lahko prodalo po ceni 3.500 sit, ostalih 40.000 enot pa po ceni 4.000 sit, če spremenljivi stroški naraščajo na celotnem intervalu proizvodnje sorazmerno?

b) Ali se podjetju splača povečati proizvodnjo na 50.000 enot čevljev, pri čemer bi dodatnih 10.000 enot prodalo po 3.500 sit, ostalih 40.000 enot pa po ceni 4.000 sit, če znaša količnik intenzivnosti spremenljivih stroškov za dodatno proizvodnjo nad 40.000 enotami 1,2. (10)

11. Naloga (13)

a) Opredelite neto sedanjo vrednost in pojasnite, kako presojava investicije po tem kriteriju

b) Podjetje proučuje investicijo, ki zagotavlja notranjo stopnjo donosa 25%. Investicijsko vlaganje v to investicijo znaša 50 mio sit. Podjetje razpolaga z 20 mio lastnih sredstev. Obrestna mera, po kateri lahko podjetje dobi kredit, znaša 30%, alternativna naložba lastnih sredstev pa bi podjetju zagotavljala 20% donosnost. S vsaj koliko lastnih sredstev bi morale podjetje razpolagati, če je oportunitetni strošek dodatnih lastnih sredstev, ki jih podjetje lahko pridobi namesto kredita, 25%, da bi z investicijo pokrilo vse stroške.